

Nu a fost foarte ușoară transplantarea spectacolului de la Bruxelles la Paris, în ciuda tuturor eforturilor noastre de a pregăti „mutarea”. Și aceasta pentru că sala de la Paris e o sală mare de teatru. La Bruxelles, fie în Café-Théâtre, fie în sala-platou de la Teatrul Poem, atmosfera era de laborator, foarte expresiv-teatrală, intimă, de cercetare, și nu de reprezentare. La Paris era scenă italiană, cortină, stal, balcoane, iar publicul, așezat ca la teatru. Era pasionant să stabilești un raport cu acest context, dar și foarte greu. Totul trebuia dilatat, concentrat, redimensionat. La început am fost puțin pierdut. Într-o sală mare e mai greu să menții atenția concentrată, deși e adevărat că mici neatenții din partea spectatorilor trec mai neobservate decât într-o sală mică.

Îmi vine în minte reacția unei bătrâne doamne la unul din spectacolele de anul trecut de la Bruxelles. Jucam în sala Café-Théâtre și raportul cu publicul era foarte intim. Practic, publicul era în spațiul meu de joc și participa la acțiune. După un lung moment de forță, eu cădeam neputincios pe pat, trăgându-mi sufletul după strigătul de disperare dinainte. Pe urmă, ca în viață, făceam un gest mic, firesc, neînsemnat: încercam să prind o muscă pe care o urmăream cu privirea din starea mea de abandon. În liniștea sălii, bătrâna doamnă a întrebat cu voce tare: „A prins-o?” Pentru mine, reacția ei a fost un compliment...

Am fost impresionat la Teatrul Molière de atmosfera foarte primitoare și profesională a întregului colectiv. Începând de la scenă, unde maestrul de lumini a avut numai două repetiții și totuși n-a greșit nici un milimetru din lumina spectacolului, dimpotrivă, a respirat o dată cu mine, continuând cu foaierea, unde plasatoarele erau de-o exactitate și de-o amabilitate ce mi-au amintit de vremurile lui Miluță Gheorghiu, sfârșind cu administrația, serviciul de relații publice și toate celelalte compartimente, unde lumea avea răspuns la orice întrebare și soluții înveșmântate în zâmbete. Cred că totul este opera lui Michel de Maulne, artizanul acestui teatru, despre care

mă întreb când mai are timp să fie și unul din starurile teatrului...

La Teatrul Molière a venit într-o seară văduva poetului-actor al textului, Micheline Gherasim Luca. Mi-a făcut o mare bucurie s-o revăd. Mi-a fost greu să joc în seara aceea (știam că e în sală), pentru că vorbeam cu vorbele soțului ei și asta nu era numai dureros, ci și, poate, prea devreme. Pentru faptul că e prima dată când își dă acordul în privința folosirii textelor lui Luca într-o reprezentare scenică i-am mulțumit și i-am cerut iertare.

Era înconjurată de o serie de oameni ai scrisului din Franța, prieteni discreți și credincioși în marea taină luchiană. Am fost onorat de prezența și admirația lor, mai ales că la emisiunea în direct de la „France Inter”, fiind un duplex cu studioul de radio, am fost pur și simplu atacați de doi poeți francezi care nu sunt de acord cu marele lor coleg. După un moment de panică, mi-am dat seama că vehemența lor făcea bine spectacolului, fiindcă era de natură să incite publicul ascultător.

În ultima seară, ca o complicitate binefăcătoare, am văzut în sală doi artiști pe care-i prețuiesc mult, foarte mult: Frédéric Mitterrand și Bertrand Tavernier. Fiecare dintre ei a făcut eforturi mari să fie liber, iar primul venise și cu o seară înainte. A juca pentru, printre, cu și prin ei este un dar, iar generozitatea și solidaritatea lor seamănă cu o zi senină.

Spectacolul este istovitor, iar cinismul și intoleranța lui Luca fac dificilă purtarea lui pe umeri după zece reprezentații. Seara, deși reprezentațiile începeau la nouă, era încă destulă lumină și căldură de peste zi ca să nu îți se pară că ai pierdut ceva stând închis în cutia lui Molière. Oamenii de pe stradă nu păreau altfel decât cu două ore mai devreme.

Dar cei care au ieșit o dată cu mine din sală? În ce oare se vor transforma moleculele de emoție pe care le-am trăit împreună?

RADU DUDA

Scaunele sau actualitatea absurdului ionescian

La Stages Theatre Center din Hollywood a fost pusă în scenă piesa **Scaunele** de Eugen Ionescu cu Barbara Bain (Bătrâna) și Jeremy Lawrence (Bătrânul), în regia lui Florinel Fătulescu și cu o partitură muzicală de Rodica Fătulescu.

Contemporanul nostru, Jan Kott, alături de compatriotul nostru, Florin Fătulescu, după premiera acestuia din urmă cu **Scaunele** de Eugen Ionescu

Premiera s-a bucurat de prezența autorului faimoasei cărți „Shakespeare, contemporanul nostru”, Jan Kott.

O scurtă selecție din aprecierile apărute într-o serie de publicații americane oferă o imagine asupra noii producții a piesei scrise de Eugen Ionescu în 1957.

Ed Kaufman notează, în „The Hollywood Reporter”: „Piesa absurdă într-un act **Scaunele** impresionează, are eleganță și este, pe alocuri, plină de șarm.

Regizorul Florinel Fătulescu a creat un spectacol ce se adresează direct acestor vremuri incerte pe care le trăim și care adesea par a-și pierde sensul și coeziunea. (...) Bain și Lawrence creează personaje fascinante, autentice, nicidecum niște caricaturi plictisitoare. (...) Fătulescu este cel care are meritul de a fi intuit în **Scaunele** această umanitate și relevanță contemporană.”

În „Calendar”, supliment al ziarului „Los Angeles Times”, Laurie Winer remarcă: „Teatrul absurdului și-a depășit apogeul, dar flacăra îi este încă vie prin artiștii care îl slujesc. Ceea ce odată părea nebunie, astăzi este ceva obișnuit. Ca regizor, Florinel Fătulescu demonstrează, în **Scaunele**, că dualitățile care l-au intrigat atât pe Ionescu încă mai generează mister. (...)”

Una dintre inteligentele găselnițe ale lui Fătulescu este ca cele două personaje prinse în lanțul căsniciei, stând de o parte și de alta a scenei, să pună în mișcare acțiunea piesei prin prezența lor, chiar și atunci când tac. Un năstrușnic cântec de leagăn obsedant, compus de Rodica Fătulescu, soția regizorului, dă spectacolului un plus de atmosferă“.

„Dacă vreți să vedeți ce înseamnă esența teatrului, mergeți la Stages Theatre Center“, îndeamnă cronicarul revistei hollywoodiene „Drama-Logue“. „În minunata punere în scenă a lui Florinel Fătulescu (al cărei ritm este absolut impecabil), Barbara Bain și Jeremy Lawrence fac

un joc uimitor. Timp de 70 de tensionate minute, acești doi actori veterani fascinează publicul într-un dialog care dă carne imperceptibilului, ridică întrebări ce nu pot primi răspuns și face real improbabilul.

Este teatrul absurdului în tot ce are el mai bun ca experiență existențială.

Valoarea montării crește și datorită încântătoare muzici originale semnate de Rodica Fătulescu, decorurilor minime realizate de Clay Wilcox și pătrunzătorului joc de lumini conceput de Kent Inasy. **Scaunele** este un spectacol care trebuie văzut“.

Traducere și prezentare: **OANA PETRICĂ**

Patru piese de Matei Vișniec:
**Despre sexul femeii, câmp de
bătălie (în războiul din Bosnia),
Spectatorul condamnat la
moarte, Angajare de clown și
Trei nopți cu Madox** la Festivalul
de la Avignon 1997.

festival AVIGNON Off

Association Act 1 - Le Studio
des Champs-Élysées
P.A.C.A. et Île de France depuis 1995

Du sexe de la femme comme champ de bataille (dans la guerre en Bosnie)

THÉÂTRE

De Matei Vișniec

Mise en scène : Michel Fagadau - Décors et costumes : Andra Badulesco - Lumière : Pierrick Longueville - Son : Bernard Guillemain - avec : Liuzza Pulga (Dorra), Judith Ellison (Kate).

Une pièce originale, création mondiale, mise en scène par Michel Fagadau (Molière 1996), sur 2 femmes prises dans la

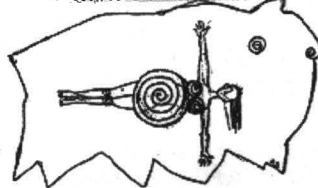
Le Second Œuvre
P.A.C.A. depuis 1995

Le Spectateur condamné à mort

THÉÂTRE

De Matei Vișniec, adaptation : Bernard d'Amor
Mise en scène : Bernard d'Amor - Lumière : Florine Berthouze - Administration générale : Marie-Françoise Masros - avec : B. Di Amor (le Procureur), C. Casals (le Juge), L. Dullias (le Défenseur), T. Angel (le Greffier), M. Berthouze, M. Richard, M. Perol, G. Marwari, R. Bardoux, S. Calabasso, R. Barbe (les Témoin).

Une des premières œuvres de l'auteur d'origine roumaine. Pour la cousine du greffier, une pièce rigolote sur le rapport acteur spectateur. Bruno le pense aussi

Du sexe de la femme comme
champ de bataille
(dans la guerre en Bosnie)

Le Spectateur condamné à mort

festival AVIGNON Off 1997

Association Act 1 - Le Studio
des Champs-Élysées
P.A.C.A. et Île de France depuis 1995

Du sexe de la femme comme champ de bataille (dans la guerre en Bosnie)

THÉÂTRE

De Matei Vișniec

Mise en scène : Michel Fagadau - Décors et costumes : Andra Badulesco - Lumière : Pierrick Longueville - Son : Bernard Guillemain - avec : Liuzza Pulga (Dorra), Judith Ellison (Kate).

Une pièce originale, création mondiale, mise en scène par Michel Fagadau (Molière 1996), sur 2 femmes prises dans la

Du sexe de la femme comme
champ de bataille
(dans la guerre en Bosnie)

Le Second Œuvre
P.A.C.A. depuis 1995

Le Spectateur condamné à mort

THÉÂTRE

De Matei Vișniec, adaptation : Bernard d'Amor
Mise en scène : Bernard d'Amor - Lumière : Florine Berthouze - Administration générale : Marie-Françoise Masros - avec : B. Di Amor (le Procureur), C. Casals (le Juge), L. Dullias (le Défenseur), T. Angel (le Greffier), M. Berthouze, M. Richard, M. Perol, G. Marwari, R. Bardoux, S. Calabasso, R. Barbe (les Témoin).

Une des premières œuvres de l'auteur d'origine roumaine. Pour la cousine du greffier, une pièce rigolote sur le rapport acteur spectateur. Bruno le pense aussi

Le Spectateur condamné à mort

